

פרשת מצורע

כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזתה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם (יד, לד)

יש להבין למה הדגישה התורה בפסוק זה "ארץ כנען אשר אני נותן לכם", ובמיוחד תמוה הלשון "ארץ כנען" דבכל מקום כתיב בקצרה "כי תבאו אל הארץ" מבלי לפרט "ארץ כנען", וכן מה שנאמר "ארץ אחוזתכם" נראה כמיותר שלכאורה היה די לכתוב בפסוק זה "כי תבאו אל ארץ אחוזתכם ונתתי נגע צרעת בביתכם".

אלא הנה בין שבעת העוונות שמנו חז"ל (ערכין טז, ב) שבגינם באים הנגעים הוא גסות הרוח, דהנה בשעה שהאדם משופע בבית פרטי נאה ופרנסה מרווחת, הרי הוא עלול להיכשל במידה מגונה זו של גסות הרוח, וכל זה בא מחוסר שימת לב שבאמת כל מה ברשותו היא בעצם מתנת אלקים, ועל דרך שנאמר (דברים ח, יב-יג) "פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת וגו' ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך וגו'", וכל זאת משום (שם פסוק יז) "ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ולעומתו בא הכתוב (שם פסוק יח) "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וגו'".

ונראה שענין זה מרומז גם במקרא כאן לפנינו, והפסוק מתחלק לב' אופנים, בתחילה מדבר הכתוב לכל תושב "כי תבאו", כשזכה להתיישב בארץ ויש לו אחוזת בית נאה משלו עליו להכניע עצמו ולהשריש בלבו "אשר אני נותן לכם לאחוזתה", וזהו "ארץ כנען" לשון הכנעה.

אך אל האנשים הללו אשר חושבים כי זו "ארץ אחוזתכם", ורם לבבם לאמר כי זאת מכחם ועוצם ידם, להם בא התגמול "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם", כי הנגעים באים על גסות הרוח כאמור.

מקור: רבי איסר זלמן מלצר